

*Galerie Díra s přidruženou fotokomorou. Katalog k výstavě
Moja mama, keby ma videla, tak ma zabije.*

Moja mama, keby ma videla, tak ma zabije

„Moja mama, keby ma videla, tak ma zabije” je překvapivě často používaná věta. Je v ní zjevná nadsázka, protože pravděpodobně není pevnějšího svazku, než toho mezi matkou a dítětem. Maminky nás málokdy zabijí a my málokdy děláme něco, co by toto láskyplné pouto mohlo skutečně narušit. Zajímavé je na zmíněné větě i to, že se jí v průběhu života jen tak nezbavíme. Jistě se její četnost mění, ale také já (43 let) si ji občas řeknu, byť již ne s vystrašeným výrazem, ale spíš s drobným úsměvem na tváři. Ta věta totiž není o fyzické likvidaci, ale její pravý význam tkví v hlubokém závazku, který vůči rodičům cítíme. Je to vlastně hezká věta, která odráží jisté uvědomění si vlastní výchovy a morální integrity, a proto si ji říkáme, i když už rodiče ani nežijí.

Zmiňovaná fráze je dále odrazem jakési autonomie. Fyzicky samostatnými bytostmi jsme sice od narození, ale mentální uvědomění si vlastního já přichází až později. Je, myslím, přirozené, že tento proces vrcholí právě v době studií, kdy člověk takzvaně „vypadne z domu” a může dělat (a také většinou dělá) i věci „na zabití”. Má k tomu již dost zkušeností, sil, trochu peněz a také určitou míru jistoty, že se o těchto vylomeninách maminka nikdy nedoví. Je to proces do jisté míry nutný, kdy si vytváříme hranice svého jednání a chování.

Proto, když v průběhu příprav společné výstavy studentů z Ústí nad Labem a z Ostravy věta „Moja mama, keby ma videla, tak ma zabije” spontánně zazněla jako možný leitmotiv společné prezentace, měl jsem radost. Bylo to totiž zárukou velké pestrosti výsledných fotografií. Však „každé mame” vadí něco jiného. Některá se při pohledu na fotku syna obklopeného nahými spolužačkami a spolužáky jen usměje, jiná zakroučí hlavou a další mu vlepí facku. Zkrátka výčet toho, za co mě „mama zabije” je velmi individualizovaný.

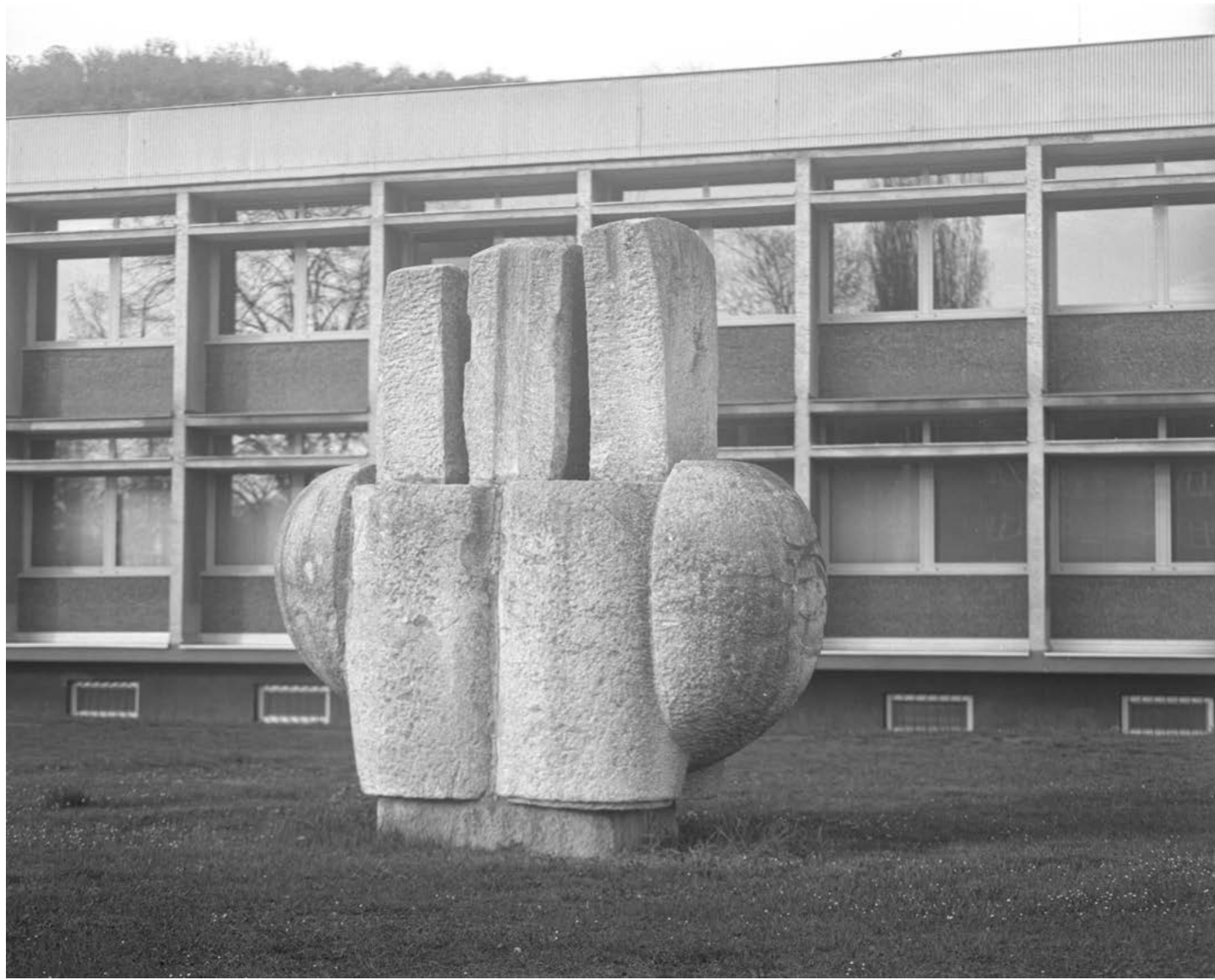
Ona pestrost se dostavila. Vystavené práce se pohybují od silně osobních a kódovaných intimních sdělení, přes explicitní záznamy prožitků dospívání až po fotografie téměř dokumentárního rázu, vzniklé na místech, kam se takzvaně „nechodí”. Společné mají také to, že „na zabití” vlastně vůbec nejsou. Jsou to krotké konfrontace, které nechťejí nikoho ranit, natož maminky mladých autorek a autorů.

Soubor fotografií z okolí ústecké Setuzy je vizuální sondou do míst, která společnost často vytěšňuje na okraj svého zájmu, a zároveň hlubokou reflexí naší vlastní přítomnosti v nich. Volba analogového středoformátu je v tomto kontextu vědomým gestem proti současné vizuální přesycenosti; zatímco digitální obraz nabízí nekonečnou manipulaci a okamžité uspokojení, analog vyžaduje trpělivost, soustředění a pokoru před samotným procesem vzniku díla. Tato technika nás nutí zpomalit a vnímat realitu v její syrové, nezastřené podobě.

Celý soubor vzniká jako přímá reakce na plochost dnešního vizuálního světa, který nás neustále nutí k retuši vlastní existence a k neustálému vylepšování obrazu o nás samých. Naše rozhodnutí dokumentovat periferii Ústí nad Labem je radikální snahou o návrat k podstatě prožitku. V době, kdy se hranice mezi skutečností a digitálním konstruktem definitivně stírá, hledáme v rozhraní průmyslové zóny to, co je ještě schopné vyvolat ryzí a nezkreslenou emoci.

Klíčovým prvkem naší estetiky je práce se světlem – konkrétně použití lehkého blesku v kontrastu s přirozeným denním světlem. Tento zásah postavy vizuálně izoluje a vytváří specifický dojem „studia v terénu”, kde se industriální krajina proměňuje v dramatickou divadelní kulisu. Člověk v tomto prostoru přestává být pouhým komparzem a stává se ústředním bodem, který svou nefiltrovanou přítomností zpochybňuje umělost okolního světa.

Lukáš Bártl

ROSE PETALS IN MY ROOM

LOVE IS NOT ALWAYS THE BEST

THING
IDEA
PROBLEM
LOVE
RELATIONSHIP
ABUSE

Galerie Díra

Studenti Ateliéru Fotografie Ostravské univerzity a Fakulty umění UJEP v Ústí nad Labem

Patrik Buryan, Lukáš Centek, David Horký, Antonín Hron, Matej Kocúr, Jan Tolar, Adéla Vacková

Kurátoři výstavy / Lukáš Bártl, Pavel Matoušek

Kurátorský text / Lukáš Bártl

Grafická úprava / Petra Pištorová

*Fotografie / Patrik Buryan, Lukáš Centek, David Horký, Antonín Hron, Matej Kocúr, Jan Tolar,
Adéla Vacková*

Obálka / Lukáš Centek

Tisk / Tiskárna Helbich, a.s.

Náklad / 200 Ks

37. publikace

www.galeriedira.cz

2026

Projekt je finančně podpořen

OSTRAVA!!!

MINISTERSTVO
KULTURY

